

3. Дмитренко, С. Застосування педагогічної технології навчання у процесі фізичного виховання учнів середніх класів. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*: зб. наукових праць. Вінниця: ТОВ «Планер», 2017. Вип. 3(22), с. 69–76.
4. Козлова, К., Асаулюк, І., Дмитренко, С. Деякі аспекти фізичної активності та способу життя дітей шкільного віку. *Молода спортивна наука України*: зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Львів: ЛДІФК, 2006. Вип. 10, т. 1, с. 156–159.
5. Круцевич, Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: [Т. 1]. Київ: Олімпійська література, 2008. 355 с.
6. Тях, І. А. Індивідуальні норми фізичної підготовленості молодших школярів у процесі фізичного виховання: дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. Київ: НУФВС, 2009. 220 с.
7. Хуртенко, О. В., Дмитренко, С. М., Данилевич, Я. В. Вплив пілатесу на розвиток гнучкості та координації дітей середнього шкільного віку. *International Scientific and Practical Conference World Science. ROST*, 2018. Т. 5, вип. 4, с. 49–52.
8. Шиян, Б. М., Папуша, В. Г. Теорія фізичного виховання. Тернопіль: Збруч, 2000. 183 с.

**ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ
УМІНЬ У НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З
БАСКЕТБОЛУ**

Сафарова В.Д.

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Анотація: У статті представлено інформацію, щодо формування у студентів фізкультурно-спортивних умінь у навчально-тренувальному процесі з баскетболу.

Ключові слова: фізичний розвиток, навчання, визначення стану здоров'я, уміння, дослідження.

Summary. Safarova V. D. Formation of students' physical and sports skills in the educational and training process of basketball. The article presents information on the formation of students' physical culture and sports skills in the educational and training process of basketball.

Keywords: physical development, training, determination of health status, skills, research.

Вступ. Враховуючи важливість розвитку та формування різних видів фізкультурно-спортивних умінь, власне педагогічних, узагальнених, основний теоретичний і практичний аналіз у нашому дослідженні був спрямований на вивчення спортивних умінь у процесі навчально-тренувальних занять з баскетболу.

Аналіз літературних джерел. Фізичний розвиток баскетболістів у процесі контролю за їхньою підготовкою розглядається як один з критеріїв визначення стану здоров'я гравців, що дозволяє індивідуалізувати тренувальний процес і диференціювати формування необхідних умінь.

Формування умінь у баскетболі (ведення м'яча, передача) перше, чого гравець має навчитись, передбачає проходження кількох стадій. Спочатку - ознайомлення з уміннями, усвідомлення їх діяльного сенсу. Потім початкове оволодіння ними - зазвичай копіювання, недосконале виконання дії. Нарешті самостійне осмислення і точніше виконання практичних завдань через зворотний зв'язок із подальшим цілеспрямованим удосконалюванням і коригуванням [1, 2, 3] Отже, формування фізкультурно-спортивних умінь має будуватися поетапно, за системою «ознайомлення – усвідомлення – переусвідомлення», у якій важливу роль відіграватиме рівень розвиненості спеціальних умінь студентів у тому чи іншому виді спорту. Тут студент не просто навчається певним руховим діям (як є) - він створив їх, усвідомлює, що веде до осмислення конкретних способів діяльності, до систематизації, узагальнення їх, переосмислення хибних операцій, прийомів, у цілому розвиває його.

Формування фізкультурно-спортивних умінь з баскетболу у студентів проходить під час навчально-тренувальної діяльності, і вирішальне значення має взаємозв'язок теоретичних і практичних дій, взаємодія педагога і студента у процесі засвоєння змісту предмету. Спочатку вони отримують інформацію про вплив фізкультурно-спортивних умінь на діяльність студента. Далі тренування починаються з допомогою простих, підвідних та спеціальних вправ, які необхідні для покращення контролю за м'ячем. Головне завдання тренера – пояснити студентам важливість фізкультурно-спортивних умінь, спроможність покращувати результати діяльності із виду спорту.

Метою нашого дослідження було вивчення особливостей формування фізкультурно-спортивних умінь студентів у процесі навчально-тренувальних занять з баскетболу.

Дослідженнями педагогів, психологів та тренерів доведено, що в комплексі взаємопов'язаних та взаємозалежних факторів, які детермінують ефективність професійної діяльності, виступає фізкультурно-спортивна діяльність, ведучою складовою якої є рухові вміння.

Ефективність процесу формування фізкультурно-спортивних умінь забезпечується шляхом залучення студентів до ігрової діяльності, яка максимально моделює навчальний процес. На початку тренувальних занять із баскетболу нами використовувались спеціальні та підвідні вправи. В залежності від рівня фізкультурно-спортивних умінь студентів (високий, середній, низький ми обирали найбільш адекватні завдання (ведення, передача, кидок), які вимагають від студентів уміння легко і швидко приймати умови запропоновані ситуацією, а також використовувати імпровізацію.

Формування і розвиток фізкультурно-спортивних умінь студентів проходять через декілька етапів:

- а) засвоєння теорії, спеціальної термінології, характерної для гри у баскетбол;
- б) перенесення умінь з однієї ігрової вправи чи ситуації в іншу;
- в) розвиток умінь імпровізувати у грі.

Ведучи розмову про активізацію навчально-тренувальної діяльності в процесі формування фізкультурно-спортивних умінь та доведення їх до автоматизму у студентів, слід зупинитися на психологічних компонентах вивчення гри у баскетбол.

Тренер – викладач із спортивних ігор (у нашому випадку – з баскетболу) більше, ніж викладачі інших видів фізичного виховання, повинен впливати на емоційну сферу студентів та створювати ситуації для підвищення сприятливого емоційного настрою студентів. Так, Б.В. Беляєв підкреслював, що під час вивчення інших навчальних дисциплін досягається рівень знань в означеному обсязі, засвоєння яких не потребує будь - яких змін у плані мислення. У той час коли, навчаючи гри в баскетбол, досягається рівень умінь з виду, який вивчається. Тому володіння грою передбачає нерозривну єдність і безпосередній зв'язок знань з уміннями. Саме тому тренер-викладач повинен враховувати психологічні особливості навчання як самої гри в баскетбол, так і теоретичних знань, необхідних для засвоєння гри [3, 4].

Фахівці баскетболу відмічають, що під час індивідуальних занять спортсмен має змогу освоювати та вдосконалювати технічні прийоми, формувати уміння якими володіє недостатньо, і через це не завжди використовує їх у грі. В колективних заняттях усі вправи баскетболістові доводиться виконувати згідно з загальними для всіх принципами занять.

Для того щоб уникнути проблем з низьким рівнем теоретичних знань з баскетболу та розвитку комунікативно-ігрових умінь значної кількості студентів секції спортивного виховання, впроваджуються індивідуальні

форми роботи, які враховують індивідуальні особливості та природні здібності студентів.

Індивідуалізація дає можливість:

а) розвивати навчально-пізнавальні здібності, формувати ігрові вміння усіх студентів з урахуванням їх здатності до вивчення гри в баскетбол;

б) актуалізувати високу здатність до навчання у тих студентів, у кого вона є;

в) знаючи характерні специфічні особливості статури тієї чи іншої студентки, можна не тільки об'єктивно судити про формування фізкультурно-спортивних умінь у грі, а й про їх рухові можливості, і рекомендувати той чи інший вид ігрових фізичних вправ, відповідний режим рухової діяльності та тренування для досягнення високих спортивних результатів.

Висновки. Аналіз практичної підготовки майбутніх педагогів до навчально-тренувальних занять з баскетболу, свідчить, що процес формування спортивних умінь відіграє провідну роль в розвитку позитивного ставлення студентів до фізичного виховання та спорту, виявляє та активізує педагогічні здібності майбутніх фахівців, сприяє утворенню педагогічних умов до формування спортивних умінь студенток.

Цілісний підхід до організації навчально-тренувального процесу по формуванню фізкультурно-спортивних умінь з баскетболу у студентів секції спортивного виховання створює можливість для тренерів повною мірою реалізувати свій творчий потенціал з дисципліни «баскетбол» в процесі формування необхідних ігрових і життєвих умінь і навичок.

Ефективність процесу формування фізкультурно-спортивних умінь у навчально-тренувальному процесі з баскетболу забезпечується шляхом залучення студентів до різних видів фізкультурно-спортивної діяльності, яка максимально моделює навчальний процес і створює умови для професійно орієнтованого становлення.

Список використаної літератури.

1. Галайдюк, М. А. *Баскетбол. Методика навчання, правила змагань, організація і механіка суддівства: навчальний посібник*. Вінниця, 2001. 192 с.
2. Матвієнко, М. І. Особливості формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами у студентів педагогічних університетів. *Наукові проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: зб. наукових праць. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. Вип. 7, серія № 15. 371 с.
3. Педагогіка: навчальний посібник / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. 5-е вид., випр. і доп. Вінниця: Видавництво ТОВ фірма «Планер», 2012. 400 с.
4. Павелків, Р. В. *Загальна психологія: підручник*. Київ: Кондор-Видавництво, 2012. 576 с.
5. Шепеленко, Т. Л. Формування комунікативних умінь студентів в процесі рольової гри. *Педагогіка і психологія профосвіти*, 1988. С. 232–237.

ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДІТЕЙ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ

Томчук Б.Я., Пасічник М.М.

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Анотація: Стаття присвячена вивченню умов, необхідних для формування у дітей стійких інтересів до занять фізичною культурою і спортом. Позитивне ставлення дітей до фізичної культури та спорту, засноване, спочатку, на безпосередньому інтересі до виконання спортивних вправ, поступово зміцнюється за рахунок виховання вольових якостей і, перш за все, цілеспрямованості. Завдання тренера – ефективно управляти цими процесами.

Ключові слова: фізичне виховання, мотивація, спортивні інтереси, діти, підлітки.